

Artyści plastycy i twórcy rzemiosła Dusznik-Zdroju do 1945 roku. Część 2 (B-G)

znaki genealogiczne

*	urodzenie
~	chrzest
∞	ślub
†	zgon
✕	śmierć bitewna
□	pochówek

Skróty powiatów (w przypadku miejscowości z powiatu kłodzkiego określenia powiatu nie dodawano)

dzierż.	dzierżoniowski	strzelec.	strzelecki
głubcz.	głubczycki	strzeliń.	strzeliński
jel.	jeleniogórski	świd.	świdnicki
kam.	kamiennogórski	trzebn.	trzebnicki
krap.	krapkowicki	wałbrz.	wałbrzyski
nam.	namysłowski	wroc.	wrocławski
nys.	nyski	ząb.	ząbkowicki
op.	opolski	zgorz.	zgorzelecki
prud.	prudnicki	żag.	żagański

Pozostałe skróty

AA	Archiwum Archidiecezjalne, potem nr księgi metrykalnej
a. m.	akta miasta
AP	Archiwum Państwowe
dep.	Departament
ew.	ewangelicki/ewangelik
EKMŚ	Ewangelickie Księgi Metrykalne Śląska
kat.	katolicki/katolik
Lit.	literatura
mieszcz.	mieszczanin
paraf.	parafia

pow.	powiat
rzymskokat.	rzymskokatolicki
USC	Urząd Stanu Cywilnego
Wroc.	Wrocław
Wyst.	Wystawy
Zb.	Zbiory
Źr.	źródła

Literatura cytowana skrótowo

R. Sachs, *Lexikon der bildenden Künstler und Kunsthandwerker Schlesiens bis 1945*, t. 1, Breslau 2001.

BÄCK → BECK

BADER, Wilhelm, mistrz szlifierz szkła, żona: Elfriede z domu Tautz, (*Duszniki), **dzieci: I**) Käthe, zmywaczki (dzieci: a) Horst Eberhard (*28.04.1942, ~24.05, 27.10.1942 udzielenie nazwiska przez Karla Olsena, robotnika piecowego i sierżanta).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938nn.

BARTSCH, rodzina szlifierzy szkła.

I) August, mistrz szlifierz szkła, *1.02.1863, †21.12.1929, starość, □24.12, kat., **zamieszkanie:** 1887 Szklarnia, 1888-1929 Nowe Bobrowniki, 1911-1927 Duszniki, 1928 Piaskowice, **rodzice:** Christoph, dniówkarz i inwalida w Piaskowicach (†przed 20.09.1908), Veronica z domu Marsenger (*tamże), żona: **I**) ∞3.10.1887 Emilie (*1864/1865, †12.10.1908, skutki porodu, □15.10, kat., rodzice: Joseph Hofmann, handlarz drewnem, właściciel parceli i chałupnik w Nowych Bobrownikach, Theresia z domu Rauer (*Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou)), **II**) ∞11.4.1910 Anna z domu Schnabel (*17.07.1871, †18.10.1924, paraliż mózgu, 22.10), wdowa po Kastnerze i Wilhelmie Bernatzkim, mistrzu krawieckim, świadek: Paul Kastner, szlifierz szkła w Bobrownikach), **dzieci: I/1) II, I/2)** Hedwig Hildegard (*20.11.1888, ~2.12, chrzestny: Heinrich Volkmer, szlifierz szkła w Bobownikach), **I/3)** Adelheid Louise (*28.11.1890, ~4.12, zamieszkanie: 1911 Potworów, pow. ząb. (służka), 1916 Szklarnia (służka), 1920/1921 Szalejów Dolny (robotnica), dzieci: a) Adelheid Emilie (*9.01.1911 Wrocław, ~5.02.1911 Duszniki, nieślubna, chrzestna: Anna Bartsch (babcia), †26.04.1911 tamże, skurcze, □29.04, kat., dziadek dziecka zgłasza † w USC), b) Friedrich Paul (*18.10.1916, ~29.10, chrzestny: **II** (zastąpiony przez Franza Tautza, mistrza szlifierza szkła), Marta, żona Bartscha, szlifierza szkła, 28.05.1931 bierzmowany w Kamieńcu Ząbkowickim, pow. ząb., c) Alexander

Georg (*9.08.1920, ~22.08, chrzestny: Max Bartsch, szlifierz szkła w Bobrownikach, Martha, żona od II), d) Zázilia (~12.09.1921)), **I/4**) Maria (*1.08.1892 Bobrowniki, ~1892 Duszniki, kat., 1.05.1920 razem z narzeczoną przejście na ew.), pomoc domowa w Dusznikach, ∞22.05.1920 (ślub kościelny i cywilny) Franz Tautz (*16.06.1887 Lewin Kłodzki, ~1887 kat. tamże, rodzice: Friedrich, robotnik, Mathilde z domu Streckel, oboje †tamże, oboje kat.), mistrz szlifierski szkła w Dusznikach, wdowiec, **I/5**) Heinrich (*19.07.1894, ~5.08, chrzestny: Robert Hauck, szlifierz szkła w Oleśnicach, pow. Rychnov nad Kněžnou), **I/6**) Paul (*16.07.1896, ~26.07, ∞19.02.1922 Pieńsk, pow. zgorz., Gabriele Schiefner (*22.05.1898, kat.), **I/7**) Alfred (*25.12.1897 Nowe Bobrowniki, ~6.01.1898, kat.), 1922 robotnik fabryczny w Odrzychowicach Kłodzkich, ∞13.11.1922 Wrocław (ślub kościelny i cywilny) Gertrud (*6.02.1902 Trzebnica, ~13.02, kat., rodzice: Josef Wuttke (†przed 13.11.1922), kamieniarz, Anna z domu Volkmann we Wrocławiu) tamże, ul. Młodych Techników 9, świadkowie: ojciec pana młodego i Max Bartsch, szlifierz szkła w Bobrownikach), **I/8**) Louise Auguste (*5.08.1899, ~14.08, †17.09.1900, krztusiec, □21.09), **I/9**) Max (*2.06.1901 Bobrowniki, ~16.06, chrzestny: Fabian Welzel, szlifierz szkła w Dusznikach, ∞22.10.1927 tamże, jako szlifierz szkła w Szczytnej Helene Birk, kat.), 1927-1931 mistrz szlifierz szkła w Bobrownikach (żona: Helene (*28.06.1904 Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou, rodzice: Julius Birk (†przed 22.11.1927), szlifierz tamże, Maria z domu Kuchinke (*Duszniki, †przed 22.10.1927), świadek: August Bartsch, mistrz szlifierz szkła w Nowych Bobrownikach, dzieci: a) Erhard Maximilian (*12.11.1927, ~18.12, chrzestny: Erich Bartsch, szlifierz szkła w Bobrownikach), b) Waltraut Elfriede (*16.11.1928, ~9.12, chrzestni: Elfriede, córka Juliusa Birka, szlifierza szkła w Dusznikach, sprzedawczyni w Berlinie, Maria z domu Bartsch, żona Franza Tautza, szlifierza szkła w Dusznikach), c) Elvira Helene (*18.06.1931, ~29.06), d) Brigitte Christine (*11.11.1932, ~11.12)), **I/10**) Klara (*1.10.1902 Bobrowniki, ~12.10 Duszniki, kat., chrzestna: Anna, żona Welzła, szlifierza szkła) w Nowych Bobrownikach, ∞30.10.1920 (ślub cywilny i kościelny) Max Witzig (*5.12.1897 Kłodzko, ~19.12.1897 tamże, rodzice: August (†przed 30.10.1920), szewc tamże, kat., Karoline z domu Winkler, tamże, ew.), pomocnik biurowy tamże, dzieci: a) Gerhard (*5.09.1920 Bobrowniki, ~12.09, kat.), **I/11**) Elisabeth (* i †20.07.1904, †podczas porodu, □23.07), **I/12**) Gertrud Anna (*10.05.1906, ~20.05, chrzestna: Anna, żona Welzła, szlifierza szkła w Szczytnej, dzieci: a) Manfred (*12.06.1927, ~4.07, nieślubny, chrzestni: Erich Bartsch, szlifierz w Nowych Bobrownikach, Maria z domu Bartsch, żona Franza Tautza, mistrza szlifierza szkła w Dusznikach), **I/13**) Erich August (*2.08.1907, ~11.08, żona: Rosa (rodzice: Wenzel Poturek, murarz w Oleśnicach, pow. Rychnov nad Kněžnou, Maria z domu Hartmann (*tamże)), 1934 szlifierz szkła, 1935 robotnik leśny w Bobrownikach, dzieci: a) Helmut Erich August (*3.01.1934, 19.01, chrzestni: Franz Benedix, szlifierz szkła w Bobrownikach, Maria z domu Bartsch, wdowa po Franzu Tautzu, szlifierzu szkła w Dusznikach), b) Erika (*3.01.1934, ~3.11)), **I/14**) Margarete

Emilie (*20.09.1908, ~16.10, chrzestna: Johanna, żona Haucka, szlifierza szkła w Borku, †17.12.1909, rachitis i katar jelit, □21.12), świadek na ślubie: Heinricha Volkmera, szlifierza szkła w Jeleniej Górze-Maciejowej (30.08.1894), Paula Spierli, mistrza szlifierza szkła w Nowych Bobrownikach (2.05.1916), **chrzestny u:** Fabiana Welzla, szlifierza szkła w Bobrownikach (10.08.1896), Franza Herdena, chałupnika tamże (26.12.1896, 15.09.1898, 29.06.1902), **jego żony chrzestne u:** **I:** Franza Herdena, kupca w Bobrownikach (14.07.1895), **II:** Josefa Lege, pomocniczego zwrotnicowego (19.11.1911)

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655i, 655k, 655l, 655r, 658ff, USC Wroc., Wrocław I, ∞1922, nr 1342, USC Duszniki, Duszniki †1911, nr 51.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 427.

II) Friedrich Wilhelm, *19.10.1887, **zamieszkanie:** Duszniki (1910 robotnik, 1920 szlifierz szkła), 1915 Namysłów, **rodzice:** zob. **I)** żona: ∞15.08.1910 Marta (*5.03.1877), nieslubna córka Anny Tschöke ze Szczytnej, wdowy Wilhelma Zobla, kamieniarza w Dusznikach, świadek na ślubie: Franza Tautza, mistrza szlifierza szkła w Dusznikach (4.10.1915), **chrzestny u:** Paula Lengsfelda, murarza (9.05.1915), Franza Tautza, szlifierza szkła w Dusznikach (26.10.1919), **jego żona chrzestna u:** **I/1/3** (29.10.1916, 22.08.1920), Franza Tautza, szlifierza szkła (19.12.1915, 22.07.1917).

Źr.: AA, 655k.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 236.

BARTSCH, rodzina szlifierzy szkła.

I) Friedrich I, mistrz szlifierz szkła, □ przed 1919, Rosja, kat., syn: **II, rodzice:** Josef (†przed 27.11.1910), ogrodnik w Nowej Rudzie, Anna z domu Heinze (*Szczytna, †przed 16.05.1936), żona: **I** (An)Selma (*Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou, kat., rodzice: Franz Gross, szewc tamże, Anna z domu Hausdorf (*Zaciszce)), **dzieci: I/1)** Kurt, ślusarz w Dusznikach (∞16.05.1936, Emma w Dusznikach-Podgórzynie, córka Hedwig Grieger w Dusznikach, świadek: **II**), dzieci: a) Erwin Kurt (*27.03.1937, ~11.04, chrzestny: Herbert Alke, szlifierz szkła w Dusznikach), b) Magdalena (*10.8.1939, ~23.08)), **I/2)** Elfriede (*1908, †12.12.1915, szlag śluzowy, □15.12), **I/3) II, I/4)** Magdalena (*21.09.1912, ~23, chrzestna: Theresia, wdowa po Heinzu, mistrzu szlifierzu szkła w Dusznikach, mąż: Heinrich Herbert Alke, szlifierz szkła w Dusznikach (rodzina: Max, mistrz szlifierz szkła ze Szczytnej, Anna z domu Spirla (*Gęsiniec, pow. strzel.)), dzieci: a) Waltraud (*17.01.1941, ~9.03), b) Monika (*21.12.1944, ~7.01.1945)), **I/5)** Curt (*17.05.1914, ~31.05, chrzestna: Elisabeth, żona Pischla), **I/6)** Gertrud (*31.05.1915, ~7.06, chrzestna: Hedwig, żona Fingera, mistrza szlifierza szkła w Szczytnej (zastąpiona przez Franziskę Mehlau, położną w Dusznikach), †29.06.1915, szlag śluzowy, □2.07), **I/7), III**, świadek na ślubie: Ericha Heinze, mistrza szlifierza szkła (22.11.1914), **chrzestny u:** Antona

Fingera, mistrza szlifierza szkła (16.04.1911), **jego żona chrzestna u**: Elfridy, córki Anny (rodzice: Joseph Kastner, palacz, Anna z domu Lachnits (*Taszków, †przed 25.09.1913), Paula Lengfelda, murarza (23.11.1913).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ∞1934nn., AA, 655r.

II) Friedrich II, szlifierz szkła, *27.11.1910, ~11.12, kat., chrzestni: Richard Mikschischeck, mistrz szlifierz szkła w Szczytnej, Hedwig, żona Fingera, mistrza szlifierza szkła tamże, Elisabeth, żona Peschela, mistrza szlifierza szkła w Drzągach, **zamieszkanie**: 1935 Świdnica, 1936-1945 Duszniki, **rodzice**: → **I**, żona: **I**) ∞7.09.1936 Duszniki (ślub kościelny i cywilny) Ida Elisabeth Schimmel (*24.06.1910 Wałbrzych-Podgórze, ~6.07, córka Idy Freund z domu Schimmel tamże, ew.), fryzjerka w Dusznikach (zamieszkanie: 1945 Jelenia Góra), **dzieci**: **I/1**) Ursula (*15.03.1931 Gołaczów, ~19.04 Lewin, kat.), 4.03.1945 ew. confirmacja w Dusznikach (początek nauki 16.04.1943), świadek na ślubie: **II/1**) (16.05.1936), **chrzestny u**: Heinricha Herberta Alke, szlifierza szkła w Dusznikach (18.08.1935), **III**) (17.11.1935).

1945 udział w II wojnie światowej.

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938nn., s. 55, ∞1900 nn., †1882nn., AA, 655k, 655l, 655r, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach, księga komunikantów parafii ew. w Dusznikach, 1895-1945.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 55, 662.

III) Gerhard, mistrz szlifierz szkła, **rodzice**: → **I**, żona: **I**) Hildegard (*Szczytna, rodzice: August Jung (†przed 26.10.1935), robotnik leśny tamże, Theresia z domu Bartsch (*Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou), **dzieci**: **I/1**) Siegfried *26.10.1935, ~17.11, chrzestny: **II**, **chrzestny u**: Hermanna Groβα, kierownika obory w Łężycach (20.11.1927).

Źr.: AA, 655l, 657b.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 238.

BARTSCH, Willibald, szlifierz szkła, **zamieszkanie**: 1940 Wolany, 1941 Duszniki, **rodzice**: Richard, właściciel domu w Szalejowie Górnym, Hedwig z domu Klinke (*tamże), żona: **I**) Gertrud (rodzice: Amand Schmidt, rolnik w Wolanach, Ernestine z domu Zahlten (*Wolany), **dzieci**: **I/1**) Maria Luise (*29.04.1941, ~10.05), **chrzestny u**: Brunona Schneidera, kantorzysty w Wolanach (8.09.1940).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938nn.

BASLER, Joseph, zegarmistrz i mieszcz., żona: Johanna, **jego żona chrzestna u**: Antona Bürgla, mieszcz. (8.03.1825).

Źr.: AA, 655e.

BASLER, Michael, zegarmistrz, sublokator i mieszcz., żona: **I**) Theresia z domu Schindler (*Podgórzyn), **dzieci**: **I/1**) Clara Theresia Josepha (*28.12.1815, ~29.12),

I/2) syn (* i ~21.10.1817, □22.10), **jego żona chrzestna u:** Josepha Pohla z Pohlau w Czechach (22.01.1819).

Źr.: AA, 655d, 655t.

BAYER → BEYER

BECK, Franz, mistrz garncarski i mieszcz., **zamieszkanie:** 1818 Duszniki, 1823 Radków, **chrzestny u:** S. Tiffe, krawca i mieszcz. (2.03.1818).

Funkcje: do 1823 radny miasta w Radkowie, od 1823 rajca bez wynagrodzenia tamże.

Źr.: AA, 655d.

Lit.: „Amts-Blatt der Königlichen Regierung zu Breslau” 1823, t. 14, s. 37; „Schlesische Provinzialblätter” 1823, t. 77, s. 167n.

BECK, Johann, mistrz garncarski i mieszcz., żona: **I**) Ludvina z domu Rotter (*Radków), **dzieci:** **I/1**) Johann Nepomuck Franz Anton (*12.05.1816, ~13.05), **I/2**) Ambrosius (*22.12.1817, ~26.12), **I/3**) Ottilia Ludwina (*26.09.1819, ~30.09), **I/4**) Veronika Theresia (*7.10.1821, ~9.10), **I/5**) Franz Ernst Matthias (*24.02.1826, ~26.02), **I/6**) Eduard (* i ~17.03.1828, †27.11.1828, skurcze, □1.12), **I/7**) Konrad Karl (* i ~7.10.1833), **I/8**) Maria Theresia (*9.09.1836, ~10.09), **I/9**) Johanna (*1837, †17.10.1837, szlag, □19.10), **I/10**) Anna Theresia (*31.08.1838, ~4.09), **I/11**) Adelheid Agnes (* i ~25.11.1839), świadek **na** ślubie: Christoph Hoffmanna, szewca i wdowca (2.02.1825), **chrzestny u:** Antona Wenzla, postrzygacza sukna i mieszcz. (13.11.1817, 17.06.1819, 11.03.1821, 2.03.1825), Josepha Pabla, tkacza i mieszcz. (13.02.1819), Andreasa Jakoba Datuscha, dziewiarza i mieszcz. (22.01.1835), **jego żona chrzestna u:** Antona Wenzla, postrzygacza sukna i mieszcz. (31.03.1823, 25.06.1827), Friedricha Wilhelma Grundta, król. żandarma przygranicznego (24.06.1823).

Źr.: AA, 655d, 655e, 655p, 655t.

BECK, Julius, szlifierz szkła, †przed 21.12.1929, żona: **I**) Maria z domu Kuchinke (*Słone, †przed 21.12.1929), **dzieci:** **I/1**) Elisabeth (mąż: Oswald Kuchinke, robotnik ogrodowy w Dusznikach (rodzice: Wilhelm (†przed 21.12.1929), mistrz tkacki tamże, Maria z domu Polten (*Wolany)), **dzieci:** a) Walter Georg (*21.12.1929, ~2.02.1930, chrzestni: Alfred Walter, pomocnik szlifierza szkła w Dusznikach), **chrzestny u:** Augusta Karla, nieślubnego syna Anny w Dusznikach (rodzice: August Kirchwogel, pocztylion tamże, Klara z domu Rücker (*Duszniki, 12.07.1891)).

Źr.: AA, 655i, 655l.

BERGMANN, rodzina grawerów i szlifierzy szkła.

I) Wenzel, grawer szkła i pieczęci, szlifierz szkła i mieszcz., 1817 właściciel fabryki grawerowania szkła, 1829 ogrodnik polny, syn: **II**, **zamieszkanie:** 1805-1818

Duszniki (mieszkanie: naprzeciw Zdroju), 1810, 1821, 1833 Podgórzyn, 1829 Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou, 1842 Ruszów, pow. zgorz. (szlifierz szkła), żona: Mariana z domu Tietz (*Harrachov-Nový Svět, pow. Semily) **dzieci: I/1** Friederika Karoline Josepha (*19.12.1805, ~23.12, chrzestny: Joseph Bergmann, szlifierz szkła), **I/2** Wilhelmine (dzieci: 1) syn (†*2.08.1825, nieślubny z Josephem Wenkem, czeladnikiem szlifierzem szkła w Bobrownikach), **I/3** **II**, **I/4** Maria Magdalena Adelgunde (*22.02.1809, ~27.02, ∞21.05.1829 Florian Nentwig (*1802), handlarz mąką i mieszcz. w Złotym Stoku, syn Huberta (†przed 21.05.1829), myśliwego rewirowego Redernów w Starym Wielisławiu, świadek: ojciec panny młodej), **I/5** Christoph Heinrich Karl (*26.07.1810, ~28.07, chrzestni: Sebastian Gube, szlifierz szkła w Batorowie), **I/6** Beata Sophie Amalie (*11.01.1812, ~11.01, dzieci: a) syn (†*25.05.1842)), **I/7** Friedrich August Herrmann (*4.07.1813, ~6.07), **I/8** Katharina Mathilde Agnes (*24.11.1814, ~25.11), **I/9** Adelhaide Maria Josepha (*18.03.1816, ~20.03), **I/10** Johann Wenzel Ludwig (*18.08.1817, ~20.08, †10.05.1818, astma, □13.05), **I/11** córka (*, †, □21.09.1818), **I/12** Julius Johann (*21.03.1820, ~23.03), szlifierz szkła i mieszkaniec w Dusznikach (∞1.05.1842 Hedwig (*1821), córka Josepha Stehra (†przed 1.05.1842), krawca i chałupnika w Bobrownikach), **I/13** syn (*, ~ i †27.08.1821, □29.08), świadek na ślubie: Ignatza Luxa, chirurga miejskiego, mieszcz. i wdowca (31.01.1815), **chrzestny u**: Karla Siebera, czeladnika szlifierza szkła w Podgórzynie (13.01.1811, 11.10.1812, 8.05.1816, 12.03.1824, 6.06.1831), Franza Jacoby'ego, chirurga miejskiego i senior (18.06.1813), Valentina Herrgesella, nauczyciele w Bobrownikach (7.12.1822), **jego żona chrzestna u**: Franza Jacoby'ego, chirurga miejskiego i mieszcz. (8.01.1810, 28.11.1815), Karla Siebera, szlifierza szkła (25.03.1811, 14.05.1814, 15.02.1819, 25.10.1827), Ehrenfrieda Frommelta, szlifierza szkła (1.04.1817), Franza Bergmanna, szlifierza szkła (17.05.1817), Franza Steina, pisarza (16.07.1819), **jego dzieci chrzestnymi u: I/2**: Valentina Herrgesella, nauczyciela w Bobrownikach (14.07.1820), **I/3**: Valentina Herrgesella, nauczyciela w Bobrownikach (13.10.1827), **I/4**: Johanna Krause, ew., kowala gwoździ w Bystrzycy Kłodzkiej (27.12.1826), **I/6**: Valentina Herrgesella, nauczyciela w Bobrownikach (10.01.1830, 1.05.1831).

Funkcje: 1810 rajca.

Źr.: AA, 655d, 655e, 655f, 655o, 655p, 655t, 687a.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 376.

II) Karl Friedrich Wilhelm, grawer szkła i pieczęci i mieszcz., *17.09.1807 Duszniki, ~21.09, chrzestny: Joseph Bergmann, szlifierz szkła w Łęczycach, †3.08.1839 wylew, □7.08, **zamieszkanie:** 1827 Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou, 1834-1839 Duszniki, **rodzice:** → **I**, żona: **I** Ludmilla (*1801 Duszniki, †5.04.1840, tamże, szlag, □9.04), córka Benjamina Ridigera, mistrza tkackiego i mieszcz., **dzieci: I/1** syn (†*5.08.1834, □6.08), **I/2** Ernst Johann (*13.09.1835, ~15.09, †25.08.1836, wyrżnięcie zębów, □29.08), **I/3** Francisca Anna (*23.05.1837, ~28.05, †28.02.1838, gorączka, □3.03), **I/4** Wilhelm Valentin (* i ~31.03.1839, †4.04.1839, skurcze,

□8.04), **I/5**) córka (* , ~ i †5.04.1840, tamże, słabość, □9.04), świadek na ślubie: Stephana Tribanka, mistrza bielarza w Jeleniowie 10.02.1835), **chrzestny u:** Franza Winklera, mistrza tkackiego i mieszcz. (2.04.1835), Johanna Klinke, mieszkańca i mieszcz. (14.05.1835), **jego żona chrzestna u:** Franza Löwe, chałupnika w Stoszowie (4.05.1834, 26.11.1835).

Źr.: AA, 655e, 655p, 655t.

BERGMANN, Franz, szlifierz szkła, żona: Thekla, **dzieci: a)** Maria Mathilde Mariana (*13.05.1817, ~17.05, nieslubna z Kathariną Zahltą (*Szalejów Górny) w Dusznikach, chrzestni: Marianna, żona Wenzla Bergmanna, szlifierza szkła i mieszcz. w Dusznikach, Sebastian Gube, szlifierz szkła w Łęczycach), **jego żona chrzestna u:** Franza Bernarda, krawca i mieszkańca w Stoszowie (20.02.1827).

Źr.: AA, 655d, 655e.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 373.

BERGMANN, Joseph, szlifierz szkła, **chrzestny u:** Wenzla Bergmanna, szlifierza i mieszcz. naprzeciwko Zdroju (23.12.1805, 21.09.1807).

Źr.: A. A., 655d.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 372n.

BERGMANN, Robert, szlifierz szkła, †przed 17.10.1889, **zamieszkanie:** 1869, 1875-1880 Duszniki, 1871-1873, 1881 Bobrowniki, **rodzice:** Julius, szlifierz szkła w Bobrownikach, Hedwig z domu Stehr (*Bobrowniki), żona: **I**) ∞14.11.1871 Anna (*1852/1853, rodzice: Amand Kügler, robotnik fabryczny tamże, Marianna z domu Teuber (*Kulin Kłodzki), **II**) ∞29.01.1894, Karl Beuchel (*1846), dniówkarz w Dusznikach (rodzice: Franz (†przed 29.01.1894), tkacz w Jeleniowie, Maria z domu Dinter (*Stoszów)), **dzieci: I/1)** Franz (*6.02.1872 Duszniki, ~7.02, †17.10.1889 tamże, skurcze, □21.10), **I/2)** Anna (*6.04.1873, ~7.04, Auguste, córka Augusta Patzelta (†przed 6.04.1873), szlifierza szkła, Wilhelm Urban, szlifierz szkła w Szklarni, †3.07.1873, skurcze, □7.07.**I/3)** Robert (* , ~ i †24.02.1875, słabość, □27.02.), **I/4)** Martha (*15.02.1880, ~19.02, chrzestny: Wilhelm Urban, szlifierz szkła w Bobrownikach, †13.05.1880, skurcze, □18.05), **I/5)** Albertine (*11.08.1881, ~14.08, ∞8.06.1909 Anton Aulich (*11.10.1871), mistrz tkacki (rodzice: August (†przed 9.01.1911, tkacz w Jamrozowej Polanie, Anna z domu Kahler (*Jarków)), **dzieci: a)** Alois (*9.01.1911, ~15.01, ~13.10.1936 Anna Müller w Jarkowie)), **I/6)** Bertha (**dzieci: a)** Martha (*23.10.1904, ~30.10, nieslubna), **chrzestny u:** Martina Piusa, szlifierza szkła w Bobrownikach (31.01.1869)

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655h, 655i, 655k, 655r, 655u, 657b, 657c.

Lit.: D. Błaszczyk, R. Sachs, *Słownik papierników śląskich do 1945 roku*, „Rocznik Muzeum Papiernictwa” 2008, t. 2, s. 166.

BERNATZKI, mistrz stolarski.

Dzieła: 1856-1860 ołtarze boczne kościoła św. Krzyża w Dusznikach.

Lit.: *Hohaus, Chronistische Aufzeichnungen, als Nachtrag zu Köglers Geschichte der Pfarrei Reinerz, von 1802 bis zur Gegenwart*, „Vierteljahrsschrift für Geschichte und Heimatkunde der Grafschaft Glatz” 1882, t. 2, s. 122.

BEYER, Valentin, garncarz, □24.10.1647, żona: NN (□7.04.1647).

Funkcje: 1647 rajca.

Źr.: AA, 655a.

BIRK, Julius, mistrz szlifierz szkła, *1870, †przed 8.06.1926, **rodzice:** Wilhelm, mistrz tkacki w Dusznikach, Florentine z domu Martin (*tamże), żona: **I**) ∞4.11.1895 Maria Kuchinke (*1873 Słone, †przed 6.06.1939), w Dusznikach, nieślubna córka Rosalii Kuchinke, robotnicy w Dusznikach, żony Ackermana, woźnicy tamże, świadek: Wilhelm Birk, szlifierz szkła, **dzieci:** **I/1**) Alfred (*4.04.1895, ~15.04), **I/2**) Hedwig (*29.03.1897, ~11.4, chrzestni: Ida, żona Birka, szlifierza szkła w Łęczycach, August Schramm, szlifierz szkła w Łęczycach), **I/3**) Klara (*27.08.1898, ~8.09, chrzestna: Ida, żona Birka, mistrza szlifierza szkła w Dusznikach, ∞26.11.1923 Szczytna, Richard Dinter, kat., woźnica), **I/4**) Elfriede (*9.02.1901, ~17.02, chrzestny: Wilhelm Birk, mistrz szlifierz szkła w Dusznikach), **I/5**) Elisabeth (*8.09.1902 tamże, ~21.09, chrzestna: Ida, żona Birka, szlifierza szkła tamże, ∞6.03.1926 tamże, Oswald Kuchinke, kat., pracownik zdrojowy w Dusznikach (rodzice: Wilhelm (†przed 8.06.1926), mistrz tkacki tamże, Maria z domu Polten (*Wolany), świadek: Hermann Kuchinke, szlifierz szkła, dzieci: a) Gerhard Hermann Oswald (*8.06.1926, ~20.06, chrzestna: Helene, córka Wilhelma Birka (†przed 8.06.1926), mistrza szlifierza szkła w Dusznikach, Oswald Kuchinke, szlifierz szkła tamże), b) Siegfried Wolfgang (*18.09.1927, ~25.09), c) Oswald Lothar (*25.10.1928, ~11.11), d) Gerda Maria (*24.05.1939, ~6.06)), e) Elisabeth Margarete (*28.12.1933, ~25.01.1934)), **I/6**) Helene (*28.06.1904 Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou, ∞22.10.1927 Max Bartsch (*2.06.1901 Bobrowniki), mistrz szlifierz szkła w Nowych Bobrownikach (rodzice: August (†przed 15.10.1939), szlifierz szkła tamże, Emilie z domu Hoffmann (*tamże, †przed 22.11.1927), świadek: August Bartsch, mistrz szlifierz szkła w Nowych Bobrownikach, dzieci: a) Erhard Maximilian (*22.11.1927, ~18.12, chrzestny: Erich Bartsch, mistrz szlifierz szkła w Bobrownikach), b) Waltraut Elfriede (*16.11.1928 (*16.11.1928, ~9.12, chrzestne: I/4, sprzedawczyni w Berlinie, Maria z domu Bartsch, żona Franza Tautza, szlifierza szkła w Dusznikach), c) Elvira Helene (*18.06.1931, 29.06), d) Brigitte Christine (*11.11.1932, ~11.12), e) Eugen Julius (*11.04.1934, ~3.06), f) Rosemarie (*1.10.1939, ~15.10)), **chrzestny u:** Wilhelma Birka, mistrza szlifierza szkła w Dusznikach (7.01.1895, 26.12.1896, 27.11.1898, 24.09.1900), Oskara Hüblera, mistrza hydraulika w Dusznikach (26.01.1902), **jego żona chrzestna u:** Wilhelma

Birka, mistrza szlifierza szkła w Dusznikach (23.03.1902), Oskara Hübkego, mistrza hydraulika w Dusznikach (30.10.1904), **jego dzieci chrzestnymi u: I/6:** Oswalda Kuchinkego, pracownika tartaku w Dusznikach (20.06.1926).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938nn., AA, 655i, 655k, 655l, 655r.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 237, 427, 429n.

BIRK, Paul, szlifierz szkła, *1880, †5.05.1907, gruźlica i słabość serca, □8.05, **rodzice:** Wilhelm, mistrz tkacki w Dusznikach, Florentine z domu Martin (*tamże).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn.

BIRK, Wilhelm, mistrz szlifierz szkła, **zamieszkanie:** 1895, 1900-1902 Duszniki, 1896-1898 Złotno, 1904 Szczytna, **rodzice:** Wilhelm, mistrz tkacki w Dusznikach, Florentine z domu Martin (*Borek), żona: **I**) Ida (rodzice: Karl Bartsch, chałupnik w Polance, Magdalena z domu Scharf (*tamże)), **dzieci: I/1)** Oskar (*1893, †20.03.1897, choroba mózgu, □23.03), **I/2)** Paula (*26.06.1895, ~1.07, chrzestny: Josef Pohl i Julius Birk, mistrzowie szlifierzy szkła w Dusznikach), **I/3)** Elisabeth (*14.12.1896, ~26.12, chrzestni: Maria, żona Herdena, mistrza szlifierza szkła w Złotnie, Julius Birk, szlifierz szkła tamże), **I/4)** Louise (*1897, †22.05.1897, wyrżnięcie zębów, □25.05), **I/5)** Wilhelm Oskar (*18.11.1898, ~27.11, chrzestni: Julius Birk, mistrz szlifierz szkła w Dusznikach, ∞17.10.1922 Herten, pow. Recklinghausen, Helene Wittwer), **I/6)** Max (*11.09.1900, ~24.09, chrzestni: Joseph Pohl i Julius Birk, mistrzowie szlifierze szkła w Dusznikach), **I/7)** Elisabeth (*11.03.1902, ~23.03, chrzestni: Johanna, żona Pohla, szlifierza szkła w Dusznikach, Heinrich Herden, mistrz szlifierz szkła w Złotnie, Maria, żona Birka, mistrza szlifierza szkła w Dusznikach), świadek na ślubie: Juliusa Birka, szlifierza szkła (4.11.1895), Reinholda Feige, szlifierza szkła (16.05.1905), **chrzestny u:** Juliusa Birka, szlifierza szkła w Dusznikach (17.02.1901), Oskara Hüblera, mistrza hydraulika tamże (26.01.1902), **jego żona chrzestna u:** Juliusa Birka, szlifierza szkła w Dusznikach (11.04.1897, 8.09.1898, 21.09.1902), Oskara Hüblera, mistrza hydraulika tamże (29.06.1898, 30.10.1904).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., A. A., 655i, 655k, 655r.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 237, 427nn.

BISCHOF, Alois, szlifierz szkła, *1859/1860, †24.01.1907, choroba płuc, □28.01., **rodzice:** Klemens, robotnik żelaza, Theresia z domu Niessner (*Branná, pow. Šumperk), żona: **I**) ∞12.11.1883 Anna (*1855 Bobrowniki, †30.08.1925, starość, □2.09, rodzice: August Kühn, handlarz szkłem tamże, Johanna z domu Röschel (*Borek)), świadek: Julius Kühn, szlifierz szkła w Bobrownikach, **dzieci: I/1)** Bertha (*1885, †12.01.1921, choroba serca, □15.01), **I/2)** Alfred Alois (*20.09.1893,

~24.09, chrzestny: Joseph Gottwald, szlifierz szkła w Bobrownikach, †7.10.1893, skurcze, □10.10), świadek na ślubie: Juliusa Kühna, szlifierza szkła w Dusznikach (6.10.1885, 18.06.1894), Heinricha Schmidta, siodlarza i tapicera w tamże (28.10.1890), **chrzestny u:** Juliusa Kühna, szlifierza szkła w Bobrownikach (1.12.1885, 11.04.1887, 5.08.1894), Paula, nieślubnego syna Berthy w Bobrownikach (rodzice: August Kühn (†przed 5.04.1891), handlarza szkła tamże, Johanna z domu Röschel (*Kłodzko), 5.04.1891), Adolfa Spätha, szlifierza szkła w Bobrownikach (23.05.1897).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655i, 655r.

BITTNER, Alfred, szlifierz szkła, *17.08.1896 Januszów, ~22.08, **zamieszkanie:** 1924/1925 Duszniki, 1926 Kulin Kłodzki, **rodzice:** Ambros (†przed 27.06.1925), kamieniarz i chałupnik w Januszowie (rodzice: Joseph, chałupnik, Klara z domu Kaschel (*tamże), Theresia (*tamże, †przed 27.06.1925, rodzice: August Exner, chałupnik, Johanna z domu Gross (*Łężyce)), żona: **I**) ∞27.06.1925 Łężyce, Emma (*28.03.1896 Dańczów, kat., rodzice: Ferdinand Kuchinke, właściciel parceli w Januszowie, Magdalene z domu Walke (*Żyżnów, †przed 6.05.1926)), świadek: Franz Bittner, mistrz szlifierz szkła, **dzieci: I/1** Norbert Alfred (*6.05.1926, ~24.05., chrzestny: Franz Bittner, mistrz szlifierz szkła w Dusznikach), **chrzestny u:** Franza Bittnera, szlifierza szkła (6.04.1924).

Źr.: AA, 655l, 657b, 657c.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 688.

BITTNER, Franz, mistrz szlifierz szkła, *20.12.1892 Januszów, ~26.12, kat., **zamieszkanie:** 1912-1927 Złotno, 1930-1944 Duszniki, **rodzice:** Ambros (†przed 21.02.1912), właściciel parceli, ogrodnik polny i chałupnik w Januszowie (rodzice: Josef, chałupnik, Klara z domu Kaschel (*tamże), Theresia (*tamże, †przed 23.03.1924, rodzice: August Exner, chałupnik, Johanna z domu Gross (*tamże)), żona: **I**) ∞1.08.1915 Duszniki, Martha (*14.07.1891 Duszniki, ~2.08, kat.), służka w Dusznikach (rodzice: August Faber (†przed 10.11.1920), właściciel roli tamże (rodzice: Joseph, właściciel roli tamże, Theresia z domu Philipp (*Starków), Maria (rodzice: Joseph Groß, chłop w Łężycach, Maria z domu Exner (*tamże)), **dzieci: I/1** Margarethe (*21.02.1912 Duszniki, ~24.02, ∞7.10.1933 Paul Lengsfeld (*9.04.1908 Złotno), szlifierz szkła i wdowiec tamże (rodzice: Paul (†przed 7.10.1933), murarz w Dusznikach, Philomena z domu Zahlten (*Złotno), **dzieci:** Peter Gerhard (*28.11.1943, ~21.10.)), świadek: August Hoffmann, szlifierz szkła w Szczytnie), **I/2** Elisabeth Martha (*10.11.1920 Złotno, ~20.11) w Dusznikach, ∞15.05.1943 Wenzel Maras (*29.05.1918 Goltwey, pow. Dachau, rodzice: Josef, kowal tamże, Anna z domu Trieler (*Böhmisch Domaschley, pow. Tepl), kupiec tamże, obecnie starszy sierżant, świadek: Franz Bittner, szlifierz szkła w Dusznikach), **I/3** Gerhard

Franz Alfred (*24.08.1922 Złotno, ~3.09, chrzestna: Elisabeth z domu Müller, żona Antona Grimma, mistrza szlifierza szkła tamże, □ 13.03.1944 strzał w głowę, wzdó-
rże 593 na północ od Cassino), piekarz w Dusznikach, obecnie sierżant, **I/4** Katha-
rina (*23.03.1924, ~6.04, chrzestny: Alfred Bittner, szlifierz szkła tamże), **I/5** Doro-
thea Erika (*2.10.1930, ~26.10), **I/6** Manfred (*3.05.1936, ~23.05, chrzestni: Paul
Lengfeld, szlifierz szkła), świadek na ślubie: Alfreda Bittnera, pomocnika szlifierza
szkła w Dusznikach (27.06.1925), Emila Franza Hackenberga, szofera w Duszni-
kach (27.11.1932), **chrzestny u**: Karla Fabera, cieśli w Złotnie (30.10.1927).

Funkcje: 1915 sierżant w pułku piechoty nr 141.

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ∞1934nn., †1882nn.,
AA, 655i, S. 465, 655k, 655l, 655r, 657b, 657c.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 678n.

BITTNER, Otto, szlifierz szkła, *1885, †20.06.1913 Duszniki, choroba płuc,
□23.06, **rodzice**: Wilhelm (†przed 27.08.1911), szewc w Oleśnicach, pow. Rychnov
nad Kněžnou, Pauline z domu Klar (*Wolany), żona: **I** Anna (*20.09.1884 Oleśnice,
pow. Rychnov nad Kněžnou, rodzice: Johann Zeuner (†przed 27.08.1911), tkacz tam-
że, Wilhelmine z domu Busch (*tamże)), II ∞9.02.1918 Josef Weidlich (*23.03.1886
Jaszkowa Dolna, rodzice: Amand (†przed 9.02.1918), właściciel parceli tamże, Emma
z domu Biehl (*Krosnowice)), górnik i wdowiec w Słupcu), **dzieci**: **I/1** Margaretha
(*29.06.1911, ~10.09, †22.09.1911, katar jelitowo-żołądkowy, □25.09., kat.).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., 655k,
655r, USC Duszniki, Duszniki †1911, nr 131.

BÖGER, Valentin, garncarz, **dzieci**: **1**) Susanna (~2.10.1629), **2**) syn
(□24.09.1633), **3**) Anna (□4.10.1633), **4**) Susanna (□5.10.1633).

Źr.: AA, 655a.

BRAHA, Anton, szlifierz szkła w Dusznikach, *1867 Studziennie, †7.04.1905
Mioszów, pow. wałbrz., szpital im. cesarza Wilhelma, kat., 1905 bez stałego miej-
sca zamieszkania, syn Antona (†przed 7.04.1905 Złotno), tkacza, żona: Pauline
z domu Peucker (*1849, †26.07.1919 Duszniki, †szpital, puchlina wodna, □30.07,
dzieci: a) Anna Peucker (*1880, ∞30.10.1899 Albert Exner (*1875, rodzice: Micha-
el (†przed 30.10.1899), robotnik, Johanna z domu Hermann (*Stary Wielisław)),
dekarz).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655r,
AP Wroc., USC Mioszów, pow. wałbrz., †1905, nr 49.

BRUNNECKER, Joseph, szlifierz szkła, żona: Theresia z domu Hofer (*1850
Lasówka, †16.02.1906, puchlina wodna, □19.02), wdowa po Zanochu.

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn.

BURGHARDT, Paul, mistrz szlifierz szkła i robotnik ogrodowy, *25.01.1893 Złotno, ~2.02, †18.04.1941, pylica, □22.04, **rodzice**: August, mistrz tkacki w Złotnie (rodzice: Josef, dniówkarz tamże, Johanna z domu Galle (*Zieleniec), Josefa (*Pasterka, †przed 25.04.1921, rodzice: Franz Tautz, tkacz w Goldbach, Josefa z domu Richter (*Karłów)), żona: **I**) ∞25.04.1921 Anna (*20.03.1888, kat., rodzice: Johann Günzel (†przed 6.05.1923), właściciel domu w Karłowie, Agnes z domu Krauch (*Rudawa, †przed 6.05.1923), wdowa po Franzu Gallem, pracowniku telegrafu w Dusznikach, świadek: Josef Tautz, szlifierz szkła tamże, **dzieci**: **I/1**) Werner August Paul (*6.05.1923, ~13.05).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655i, 655l, 655r.

BÜRGSTEIN, Friedrich, grawer szkła i handlarz szkłem, *1870, †25.05.1905, gruźlica, □29.05, **rodzice**: Joseph, mistrz stolarski w Szczytnej, Karoline z domu Strauch (*Szczytna, †przed 21.03.1901), żona: Aloysia (*1878 Katharinenthal, †27.09.1905, gruźlica krtani, □30.09, rodzice: Franz Kinzel, szklarz w Nagrad-Homitad, Barbara z domu Nedwed (*Světlá pod Ještědem, pow. liberecki)), **dzieci**: **I/1**) Martha (*1901, †9.08.1901, skurcze, □12.08), **I/2**) Friedrich (*21.03.1903, □27.03, †20.04.1908, gruźlica podbrzusza, □24.04), **I/3**) Hildegard (*15.01.1904, ~5.03, †9.09.1904, biegunka z wymiotami, □12.09).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655i, 655k.

BÜSCHEL → PISCHEL

BÜTTNER → BITTNER

CHRIST → KRIST

CHRISTEN → KRISTEN

DIERICH, Alois, szlifierz szkła, świadek na ślubie: Richarda Theunera, szlifierza szkła w Dusznikach, obecnie artylerzysty (19.05.1917).

Źr.: AA, 655r.

DINTER, Franz, mistrz szlifierz szkła, *18.10.1894 Kulin Kłodzki, ~19.10., **rodzice**: ogrodnik polny tamże (rodzice: Franz, właściciel parceli tamże, Katharina z domu Pietsch (*tamże)), Wilhelmine (rodzice: August Hauffen w Łęczycach, Anna z domu Urban), żona: **I**) ∞20.07.1920 Lewin, Anna, kat., córka Pauline Mann (*Lewin), żony Hoffmanna w Lewinie, **dzieci**: **I/1**) Heinz Franz (*29.05.1924, ~8.06, chrzestny: Wilhelm Dinter, szlifierz szkła w Dusznikach), **I/2**) Gerda Brigitta

(*4.10.1927, ~16.10), świadek na ślubie: Hermanna Dintera, ogrodnika polnego w Kulinie Kłodzkim (18.11.1920), **chrzestny u:** Hermanna Dintera, właściciela parceli w Kolinie Kłodzkim (3.06.1923, 30.08.1925).

Źr.: AA, 655i, S. 535, AA, 655l, 655r.

DINTER, Josef, mistrz szlifierz szkła, *1882, **zamieszkanie:** 1903-1905 Polanica, 1907 Duszniki, 1908 Nowe Bobrowniki, **rodzice:** Johann, tkacz w Polomiu, pow. Přerov, Johanna z domu Herzig (*tamże), żona: **I** ∞18.07.1905 Adelheid (*1881 Złotno, rodzice: Anton Spata, właściciel domu tamże, Magdalena z domu Stephan (*Łężyce), świadek: Johann Veit, szlifierz szkła w Polanicy), **dzieci:** **I/1** Richard Siegfried (*27.09.1903), kupiec w Dusznikach (∞9.06.1927 Bystrzyca Kłodzka, Maria Magdalena Scholz, kat., w Długopolach Dolnych), **I/2** Friedrich Adolf (*23.08.1905, ~10.09, †7.09.1907, skurcze, □10.09), **I/3** Gertrud Adelheid (*28.10.1908, ~15.11, chrzestny: Josef Kochinka, szlifierz szkła w Złotnie).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655i, 655k, 655r.

DINTER, Reinhard, szlifierz szkła, *1828, **zamieszkanie:** 1848-1853 Szczytna, 1855/1856 Duszniki, syn Antona, szlifierza szkła w Bobrownikach, **żona:** **I** ∞21.06.1853 Marianna (*1819), córka Antona Tauza, mistrza tkackiego i seniora muzycznego w Dusznikach, **dzieci:** **I/1** Emil (*1855, †8.09.1855, szlag, □12.09), **I/2** August (*4.06.1856, ~8.06, chrzestny: Otto Dinter, szlifierz szkła w Szczytniej, †19.06.1856, skurcze, □23.06), **chrzestny u:** Anny, nieślubnej córki Friederiki, córki Clemesa Titza (†przed 2.4.1848), szlifierza szkła w Bobrownikach.

Źr.: A, 655f, 655p, 655u.

DINTER, Richard, szlifierz szkła, **chrzestny u:** Heinricha Gustava Gründla, monter elektrycznego w Dusznikach (14.10.1923).

Źr.: AA, 655l.

DINTER, Wilhelm, mistrz szlifierz szkła, *23.12.1902 Kulin Kłodzki, ~25.12, kat., **rodzice:** Franz, ogrodnik polny tamże (rodzice: Franz, ogrodnik polny tamże, Katharina z domu Pietsch (*tamże), Wilhelmine (*tamże, rodzice: August Hauffen, właściciel majątku sołectkiego tamże, Anna z domu Urban (*Łężyce)), żona: **I** ∞29.09.1928 Duszniki, Emma (*19.06.1907, ~20.09, Złotno, kat., rodzice: Franz Schiedeck (†przed 29.09.1928), cieśla tamże (rodzice: Franz, właściciel parceli tamże, Theresia z domu Kasper (*Dolina)), Anna z domu Pilz (*Zieleniec, rodzice: August Pilz, cieśla w Dusznikach, Theresia z domu Galle (*Zieleniec)), świadek: Paul Hoffmann, mistrz szlifierz szkła w Dusznikach, **dzieci:** **I/1** Hedwig (*1925, †10.12.1932, zapalenie płuc, □14.12), **I/2** Ingeburg Elfriede (*27.03.1935, ~28.04),

chrzestny u: Franza Dintera, szlifierza szkła w Dusznikach (8.06.1924), Franza Kahlerta, szlifierza szkła w Złotnie (1.01.1927).

Źr.: AA, 655i, s. 702, 655k, 655l, 655r.

DÖRNER, Anton, szlifierz szkła, **rodzice:** Anton, tkacz w Oleśnicach, pow. Rychnov nad Kněžnou, Anna z domu Hatscher (*Zielone), oboje †przed 3.03.1940, żona: **I**) Elisabeth (rodzice: Jaroslaw Konrad (†przed 3.03.1940), szklarz w Szczytnej, Franziska z domu Bogner (*Antoninovo Udoli, pow. královéhradecký), **dzieci:** **I/1**) Helene Maria (*16.02.1940, ~3.03).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938nn.

DOSTAL, Franz, rzeźbiarz w drewnie, *1870, †16.09.1943 Nachod, w szpitalu, udar, □16.09.1943 Duszniki, **zamieszkanie:** 1898 Bystrzyca Kłodzka, 1907 Łopienica, pow. ząb., 1909-1943 Duszniki, **rodzice:** Josef (†przed 14.10.1907), mieszkaniec w Starym Waliszowie, Anna z domu Franke (*tamże), żona: **I**) ∞14.10.1907 Bystrzyca Kłodzka, Sophie (*1877, rodzice: August (*Nowa Bystrzyca, †przed 29.07.1909), właściciel młyna tamże, Anna z domu Peucker (*Bystrzyca Kłodzka)), **dzieci:** **I/1**) Magdalena Anna (*29.07.1909 Duszniki, ~22.08, †9.09.1919 tamże, zapalenie wyrostka, □13.09), świadek na ślubie: Augusta Sprinza, subiekta kupieckiego w Bystrzycy Kłodzkiej (22.11.1898), Josefa Mascoffa, nadsekretnarza administracyjnego w Hamburgu (11.06.1924).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA 655k, 655r, 687o, 687r.

Lit.: J. Sakwerda, *Artyści ziemi kłodzkiej i z ziemią kłodzką związani w latach 1800-1945*, t. 1, A-K, Wrocław 2004, s. 18.

DUSILEK, Wenzel, szlifierz szkła, *1873, **rodzice:** Wenzel, tkacz w Jodłowie, Franziska z domu Nehyba (*Plasnice, pow. královéhradecký), żona: **I**) 9.01.1897 ∞Maria (*1864/1865, †23.01.1899, tyfus, □26.01, rodzice: August Viezens, chałupnik w Ocieszowie, Johanna z domu Dörner (*Szczytna)), w Dusznikach, wdowa po Johannie Hartwigu, szlifierzu szkła w Lasówce, **dzieci:** **I/1**) Bruno (*11.03.1897, ~14.03, †12.04.1899, zapalenie gardła, □13.04), chrzestny: Franz Hatscher, pracownik tartaku w Dusznikach.

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., A. A., 655i, 655r.

EICH, Karl Gottlieb Gustav, malarz scen historycznych, *28.09.1823, †19.08.1858, gruźlica, □22.08, **rodzice:** Johann, król. konduktor pocztowy, Anna Maria Catharine z domu Reinecke (*Królewiec).

Źr.: Muzeum Papiernictwa w Dusznikach, paraf. ew. w Dusznikach, †1845-1890.

EMFT, Franz, szlifierz szkła, **chrzestny u**: Franza Wodacka, parobka w Łężycach (2.02.1886).

Źr.: AA, 657b.

EXNER, rodzina szlifierzy szkła.

I) Franz, mistrz szlifierz szkła, *24.07.1882 Duszniki, ~26.07, □ 12.09.1917, zawał serca, □15.09, kat., synowie: → **II**, **IV**, **rodzice**: Hubert, dniówkarz (rodzice: Johann, dozorca lasów w Dusznikach, Theresia z domu Exner (*Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou), Theresia (rodzice: August Bittner (†przed 10.08.1908), dniówkarz w Szczytnej, Johanna z domu Jung, (*Kulin Kłodzki)), **brat**: → **III**, żona: **I)** ∞10.08.1908, Cäcilie Katharina z domu Aulich (*3.08.1886 Łężyce, ~8.08), 1908 kucharka w Boguszowie, pow. wałbrz. (rodzice: Ernst Aulich (†przed 5.06.1910), cieśla w Łężycach (rodzice: Franz, chałupnik, Katharina z domu Dinter (*Stoszów)), Anna (*Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou, rodzice: Joseph Kastner, chałupnik w Łężycach, Anna z domu Fischer (*Oleśnice)), świadkowie: August Weiss w Złotnie, Johann Exner w Dusznikach, obaj szlifierzy szkła, dzieci: a/b) Walter Georg i Elisabeth (*17.11.1919, ~19.11, chrzestni: August Seidel, mistrz szlifierz szkła w Dusznikach ze swoją żoną Friederike), **dzieci**: **I/1)** → **II**, **I/2)** → **IV**, **I/3)** Ernst (*5.06.1910, ~19.06, chrzestny: Oskar Exner, szlifierz szkła w Złotnie, †30.04.1912, zapalenie płuc, □4.05), **I/4)** Richard (*24.09.1911, ~8.10, chrzestny: → **II**), krawiec tamże (żona: Margarete (rodzice: Johann Skolaut, stolarz w Wilkanowie, Anna z domu Heintsch (*Międzygórze), dzieci: a) Maximilian (*3.08.1937, ~15.08, chrzestny: → **IV**), b) Margarete Elisabeth (*10.2.1939, ~12.03, chrzestny: Franz Exner, szlifierz w Dusznikach, c) Wolfgang (*19.09.1940, ~24.09)), **I/5)** Hildegard (*14.12.1912, ~25.12), świadek na ślubie: → **III** (24.06.1907), **chrzestny u**: Paula, nieślubnego syna Anny, kucharki w Dusznikach (rodzice: Hubert Exner, robotnik w Oleśnicach, pow. Rychnov nad Kněžnou, Theresia z domu Bittner (*Szczytna), 20.09.1901), Johanna Exnera, mistrza szlifierza szkła (3.03.1907, 12.04.1908), Friedricha Wilhelma Petzolda, robotnika w Szczytnej (17.01.1910), Brunona Grügera (bierzmowany 6.11.1921 w Dreźnie-Johannstadt), kolejowego pracownika torowego w Szczytnej (28.10.1912), **jego żona chrzestna u**: Augusta Seidla, szlifierza szkła w Dusznikach (20.07.1924), Augusta Scholza, szewca tamże (1.05.1925), Georga Aulicha, mistrza szlifierza szkła tamże (10.04.1927)

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938nn., ∞1934nn., †1882nn., AA, 609i, 655i, 655k, 655l, 655r, 657b, 657c.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 139n.

II) Franz Hubert, szlifierz szkła, *3.04.1908 Duszniki, ~19.04, **rodzice**: → **I**, żona: ∞27.10.1934 Hedwig (*2.04.1907 Krosnowice (rodzice: Maximilian Krause (†przed 2.04.1907), mistrz nastawni kolejowej, Philomena z domu Mattern (*Krosnowice)), świadek: Josef Rabe, szlifierz szkła w Dusznikach, **dzieci**: **I/1)** Ursula Cäcilie (*30.05.1935, ~20.06, chrzestny: Max Exner, szlifierz w Dusznikach), **chrzestny u**: Richarda Exnera, krawca w Dusznikach (12.03.1939).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938nn., ∞1934nn., AA, 655l.

III) Johann, mistrz szlifierz szkła, *1877, †21.01.1912, choroba płuc, □25.01, **rodzice:** Hubert, dniówkarz, Theresia z domu Bittner (*Szczytna Górna), **brat:** → **I**, żona: **I** ∞24.06.1907 Ida (*1880 Nowy Wielisław), szwaczka w Dusznikach (rodzice: Josef Ullrich (†przed 26.6.1910), robotnik, Luise z domu Bittner (*Stary Wielisław, †przed 26.6.1910)), świadek: → **I**, **dzieci:** **I/1**) Klara (*21.02.1907, ~3.03, chrzestny: → **I**), **I/2**) Anna (*4.04.1908, ~12.04, chrzestny: → **I**, **I/3**) Friedrich (*26.06.1910, Duszniki, ~3.07), szofer w Dusznikach (∞23.09.1933 Hedwig (*7.03.1905 Stara Bystrzyca, rodzice: Albert Hauck (†przed 6.02.1936), woźnica w Bystrzycy, Klara z domu Jestel (*Niedźwiednia, †przed 6.02.1936), pomoc domowa w Dusznikach, świadek: → **IV**, **dzieci:** a) Erwin Fritz (*6.02.1936, ~1.03), świadek na ślubie: → **I** (10.08.1908), **chrzestny u:** → **I** (4.07.1909), **jego żona chrzestna u:** Johanna Smid, budowniczego maszyn (8.05.1909).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655k, 655l, 655r.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 139.

IV) Max, szlifierz szkła, *22.06.1909, ~4.07, chrzestni: → **III**, August Weiss w Złotnie, szlifierz szkła, **zamieszkanie:** 1933/1934 Duszniki, 1937 Jelenia Góra, **rodzice:** → **I**, żona: **I** ∞27.10.1934 Hedwig (*7.02.1908 Młynowiec, rodzice: Julius Müller, szlifierz szkła w Goszowie, Anna z domu Gottwald (*Młynowiec)), pomoc domowa w Dusznikach, świadek: Paul Seipel, szlifierz szkła w Strachocinie), **dzieci:** **I/1**) Brigitte Gisela (*26.08.1942, ~13.09, świadek: Josef Seipel, szlifierz szkła w Lipsku), **chrzestny u:** Ernsta Kuschatkego, murarza w Dusznikach (11.11.1928, 8.11.1931, 19.03.1933), Friedricha Exnera, szofera w Dusznikach (23.09.1933), → **II** (20.06.1935), → **II/4** (15.08.1937).

Źr.: rzymskokat. parafia św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938nn., ∞1934nn., AA, 655l, 655r.

EXNER, Karl, szlifierz szkła w Podgórzynie, **chrzestny u:** Franza Exnera, pracownika komory tamże (29.11.1931, 22.05.1938), Maxa Exnera, szlifierze szkła w Dusznikach (17.05.1936).

Źr.: rzymskokat. parafia św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938-1950, AA, 655l.

FABER, Hieronymus, kamieniarz, *1878, †2.04.1906, gruźlica, □5.04.

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn.

FABER, Josef, szlifierz szkła, *1820 Korytów, †6.12.1868, gruźlica, □9.12, **zamieszkanie:** 1847 Duszniki, 1850 Szklarnia, 1860 Złotno, żona: **I**) Theresia z domu Pschibil (*1822 Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou, †20.07.1896, starość, □23.07), **dzieci:** **I/1**) Albert, szlifierz szkła w Bobrownikach (żona:

Wilhelmine (rodzice: Joseph Urban (†przed 26.09.1875), murarz w Szczytnej, Klara z domu Schleicher (*Damków)), dzieci: a) Herrmann (*26.09.1875, ~2.10, chrzestni: August Kühn, grawer w Bobrownikach, Herrmann Leder, szlifierz szkła w Szklarni, Karoline, córka Joseph Fabera, szlifierza szkła w Szczytnej), b) Albert (*20.03.1878, ~24.08, chrzestny: August Kühn, grawer szkła w Bobrownikach), c) Wilhelm (*8.02.1880, ~21.02, chrzestni: Heinrich Volkmer, szlifierz szkła, August Kühn, grawer szkła, obaj z Bobrownik), d) Anna (*26.03.1884, ~27.03), e) Hedwig (*12.07.1885, ~14.07, chrzestna: Karolina, żona Heinricha Volkmera, szlifierza szkła w Bobrownikach)), **I/2** Karoline, świadek na ślubie: Benedicta Völkela, dniówkarza w Starej Łomnicy (19.11.1860), **chrzestny u**: Franza Fabera, mieszkanka (1.03.1847, 12.3.1850, 5.05.1856), **jego dzieci chrzestnymi u**: **I/2**: Alberta Fabera, szlifierza szkła w Bobrownikach (2.10.1875), Augusta Rupprechta, szlifierza szkła w Złotnie (9.07.1861).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655f, 655i, 655p, 655u.

FABER, Julius, szlifierz szkła, *1857 Duszniki, †12.02.1897 Wrocław, zapalenie przepony, □15.02., kat., **zamieszkanie**: 1875 Duszniki, 1881-1910 Wrocław (mieszkanie: 1881-1892 ul. Grunwaldzka 33, u Nöldnerów), **rodzice**: Franz, robotnik, Franziska z domu Simmert, żona: **I** Auguste, z domu Renner, ew., **dzieci**: **I/1** Franz (*20.11.1881, ~12.02.1882, chrzestny: F. Schubert, szlifierz szkła), **I/2** Franz Benno (*1882, †9.03.1882, katar jelit, □12.03), **I/3** Paul Julius (*23.02.1883, ~26.03., kat.), szklarz, we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 33 ∞9.04.1910 Wrocław, Margarete Karoline Hedwig (*29.05.1884 tamże, kat.), sprzedawczyni, ul. Henryka Sienkiewicza 76 (rodzice: Paul Pohl (†przed 9.04.1910 tamże), sekretarz kasy chorych, Marie z domu Schneider, tamże), **I/4** Maria Martha (*21.09.1884, ~26.10), **I/5** Richard Paul (*19.11.1886, ~12.12), **chrzestny u**: Augusta Fabera, piekarza w Dusznikach (24.10.1875), świadek na ślubie: Emanuela Schramma, kat., księgowego we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 33 (28.03.1892).

Źr.: AA, 525e, 525f, 525j, 526bbb, 655, A. P. Wroc., USC Wrocław III, ∞1892, nr 188, ∞1910, nr 270, †1897, nr 356.

FAULHABER, Andreas, duchowny kat., *1713 Kłodzko, †30.12.1757, □ lipiec 1760, Austriacy zdejmują szczytąki z szubienicy i składają je w krypcie kościoła jezuickiego NMP w Kłodzku.

Wykształcenie: gimnazjum Jezuitów w Kłodzku.

Studia: teologia, Uniwersytet Praski, 1750 święcenia kapłańskie.

Miejsca pracy: duchowny w Łądku-Zdroju, Dusznikach-Zdroju, Wojciechowicach, od 1757 katecheta i kaznodzieja zamkowy w Kłodzku.

Udziela dwóm dezterterom, którzy wyjawili mu zamiar dezercji podczas spowiedzi, absolucji → aresztowanie w Wieży Czeskiej, skazanie na śmierć i wykonanie wyroku.

Dziela: 1757: podczas uwięzienia brat Faulhabera, Augustin, duchowny kat., dostarcza mu kubek cynowy (wys. 11,5, śr. dolna 11,5), na którym F. wygraweruje następujące sceny: dzieciństwo, praca jako duszpasterz, aresztowanie, praca jako nauczyciel, odbiór spowiedzi.

Zbiory: Kłodzko, Muzeum Ziemi Kłodzkiej (od 2016 kopia oryginalnego kubka, wykonana przez Jana Mleka).

Lit.: I. Klimaszewska, *Zaginiony kubek ks. Andreeasa Faulhabera znowu w kłodzkim muzeum*, „Ziemia Kłodzka” 2016, nr 262, s. 14n.; Z. Szczepaniak, *Duszpasterz młodzieży ks. Gerhard Hirschfelder, 1907-1942*, Kłodzko 2010, s. 3.

FICKER → FÜCKER

FIETZEK, Viktor, szlifierz szkła, ew., żona: **I**) Hedwig z domu Rother, kat., **dzieci: I/1**) Günter (*21.10.1929 Duszniki, ~ew. tamże, od 24.04.1942 nauki przed-konfirmacyjne, 5.03.1944 konfirmacja tamże).

1944 udział w II wojnie światowej.

Źr.: Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, księga konfirmatów Dusznik, 1895-1945.

FINGER, Anton, mistrz szlifierz szkła, **rodzice:** Franz (†przed 4.3.1905), właściciel parceli w Tretschkadorf, Czechy, Pauline z domu Peter (*tamże), żona: **I**) Hedwig (*Szczytna-Bystrza, rodzice: Franz Groß, szewc i właściciel parceli w Szczytniej, Anna z domu Hausdorf (*Zacisze)), **dzieci: I/1**) Elisabeth (*4.03.1905, ~12.03, ∞12.10.1925 Travná, pow. ołomuniecki, Oswald Schaffert), **I/2**) Franz Josef (*3.12.1908, ~13.12, chrzestni: Richard Mickscheck i Max Rauer, mistrzowie szlifierzy szkła w Szczytniej, †14.06.1909, zapalenie płuc, □17.06), **I/3**) Richard (*21.03.1910, ~27.03, chrzestne: Emma, żona Rauera, mistrza szlifierza szkła w Szczytniku, Berta, żona Mikschischecka, mistrza szlifierza szkła), **I/4**) Gertrud (*3.4.1911, ~16.04, chrzestni: Berta, żona Mikschischecka, szlifierza szkła w Szczytniej, Friedrich Bartsch, mistrz szlifierz szkła w Dusznikach), **jego żona chrzestna u:** Friedricha Bartscha, mistrza szlifierza szkła tamże (11.12.1910, 7.06.1915).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655k.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 238.

FISCHEDEK, Walter Richard, srebrnik, ew., **zamieszkanie:** 1937 Wrocław (mieszkanie: 1937 ul. Browarna 3), 1937 Duszniki-Zieleniec, obóz pracy, żona: **I**) Helene Marie z domu Walda, kat.) we Wrocławiu, ul. Browarna 3, **dzieci: I/1**) Harri Richard (*11.11.1937 Wrocław, ~12.12).

Źr.: A. P. Wr., EKMS 7/37, USC Wroc., Wrocław III, *1937, nr 1859.

FISCHER, Johann, mistrz garncarski, *1768 Plauen, pow. Vogtland, †przed 25.03.1827, ew., żony: **I**) NN, **II**) ∞11.11.1800 Juliana (*1777 Duszniki), córka Antona Pilza, starszego cechu poszewników i mieszcz., **dzieci: II/1**) Johann Franz Ignatius (*26.07.1801, ~28.07), **II/2**) Veronika Victotia Thecla (*6.06.1803, ~9.06), **II/3**) Johanna Elisabeth (*16.04.1805, ~19.04), **II/4**) Benjamin Karl Gottfried (*31.03.1807, ~1.04), **jego dzieci chrzestnymi u: II/3**: Georga Zeidlera, dniówkacza, sublokatora i mieszcz. (25.03.1827).

Źr.: AA, 655c, 655d, 655e, 655o.

FÖRSTER, Leo, szlifierz szkła, *8.11.1900 Bystrzyca Kłodzka, **rodzice**: Hermann (†przed 22.03.1925), cukiernik w Bystrzycy Kłodzkiej, Klara z domu Praulich (*tamże, †przed 22.03.1925), żona: **I**) ∞17.09.1925 Duszniki Anna (*25.12.1903 Velká Ves, pow. Náchod), służka w Dusznikach (rodzice: Josef Linke, dniówkarz tamże, Maria z domu Kieral (*Olešnice, pow. Rychnov nad Kněžnou), **dzieci: I/1**) Werner Leonhard (*22.03.1925, ~5.04), **I/2**) Ingeborg Anna (*12.04.1931, ~29.04).

Źr.: AA, 655l, 655r.

FRANKE, August, kamieniarz, żona: **I**) ∞8.05.1928 Elfriede Maria (*30.4.1904, ~1.05, rodzice August Gross, mistrz kamieniarski w Dusznikach (rodzice: Wendelin (†przed 8.05.1928), rzeźbiarz w Łęczycach, Maria z domu Feige (*tamże)), Karolina (rodzice: August Grüger, tkacz w Chocieszowie, Karoline z domu Kahlert (*Jar-ków)), świadek: Eduard Gross, rzeźbiarz w Chocieszowie), **dzieci: I/1**) Joachim August (*18.07.1929, ~4.08), **I/2**) Georg Helmut (*1.06.1931, ~14.06, chrzestny: Alfons Hoffmann, sztukator w Kłodzku), **I/3**) Klaus Johannes (*15.01.1937, ~7.02, chrzestny: Alfons Hoffmann, rzeźbiarz liternik w Kłodzku, Richard Gross, szlifierz szkła w Dusznikach).

Źr.: AA, 655l.

FROMMELT, Ehrenfried, szlifierz szkła, żona: **I**) Thekla z domu Gabriel (*Kouty nad Desnou, pow. ołomuniecki), **dzieci: I/1**) Ignaz Franz Joseph (*30.03.1817, ~1.04, chrzestni: Franz Sieber, szlifierz szkła, Marianna, żona Wenzla Bergmann, szlifierza i grawera szkła).

Źr.: AA, 655d.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 373.

FÜCKER, Elias, malarz, **dzieci: 1**) NN (~27.04.1678), **2**) NN (~23.05.1680), **3**) (~30.04.1685), **4**) NN (~4.06.1687), chrzestny każdorazowo Christian Wilhelm Kretschmer v. Schönckendorf, papiernik dusznicki, **5**) NN (~28.12.1690, chrzestna: Susanna Katharina).

Lit.: D. Błaszczuk, R. Sachs, op. cit., s. 149n.

GABRIEL, Rudolf, szlifierz szkła **zamieszkanie**: 1899, 1923-1926 Duszniki, 1911 Szczytna, **rodzice**: Josef, pracownik huty szkła, Kouty nad Desnou-Anín, pow. ołomuniecki, Josefa z domu Schwager (*Jindřychov-Nové Losiny, pow. Šumperk), żona: **I**) Hedwig (rodzice: Robert Scholz, właściciel domu w Dusznikach, Theresia z domu Urban (*tamże)), **dzieci**: **I/1**) Georg (*2.03.1923, ~18.03, chrzestny: August Gabriel, szlifierz szkła w Borku), **I/2**) Rudolf (*27.05.1926, ~6.06, chrzestny: August Gabriel, szlifierz szkła w Borku), świadek na ślubie: Karla Petersitzkego, szlifierza szkła i wdowca w Szczytnej (17.07.1911), **chrzestny u**: Hugona Rabego, szlifierza szkła w Dusznikach (2.02.1899).

Źr.: AA, 655i, 655l, 687r.

GALLE, Friedrich, szlifierz szkła w Zieleńcu, **chrzestny u**: Hermanna Exnera, szlifierza szkła w Złotnie (4.08.1935).

Źr.: AA, 655l.

GESIERICH, Adolf, mistrz szlifierz szkła, *1873, †1.05.1914, gruźlica, □5.05.

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn.

GIETH, Melchior, rusznikarz, □26.05.1683.

Źr.: AA, 655a.

GOEBEL, Alois, mistrz szlifierz szkła, **zamieszkanie**: 1893 Lasówka, 1894 Łężyce, 1894/1895 Bobrowniki, 1902, 1922 Duszniki, 1902 Szklarnia, 1904 Borek, **rodzice**: August (†przed 24.07.1893), właściciel parceli w Wambierzycach, Karoline z domu Kube (*Piszkowice), żona: **I**) ∞24.07.1893 Helene (*1872, rodzice: Anton Häusler, właściciel parceli i przewodniczący miejscowości w Dolinie, Maria z domu Dinter (*Bobrowniki), świadek: Wilhelm Grauer, szlifierz szkła w Lasówce), **dzieci**: **I/1**) Hedwig (*4.08.1894, ~11.08, chrzestny: Wilhelm Grauer, szlifierz szkła w Świerkach, 1918 robotnica fabryczna w Dusznikach, ∞10.01.1918 Max Fleischer, kat., pomocnik hydraulika w Radkowie), **I/2**) Paul (*11.12.1895, ~22.12), **I/3**) Martha (*30.05.1902, ~8.06), świadek na ślubie: Heinricha Heislera, rolnika w Dolinie (18.11.1902), **chrzestny u**: Josefa Hanischa, szlifierza szkła w Złotnie (7.02.1904), Rudolfa, nieślubnego syna Helene w Dolinie (rodzice: Alois Göbel (†przed 17.12.1922), właściciel parceli w Łężycach, Helene z domu Heisler (*tamże, †przed 17.12.1922), 17.12.1922, zastąpiony przez Franza Krachlitz, mistrza stolarskiego w Dusznikach).

Źr.: AA, 655i, 655k, 655l, 655r, 657b.

GOEBEL, August, szlifierz szkła, *1845/1846 Szklarnia, †2.07.1877, gruźlica, □5.07, **zamieszkanie**: 1871 Zieleniec, 1872 Bobrowniki, **rodzice**: Anton (†przed 27.06.1871 Szczytna), szlifierz szkła w Szklarni, Louise z domu Dinter (*Zieleniec), żona: **I**) ∞27.06.1871 Maria (*1850, rodzice: August Grimm, ogrodnik polny tamże,

Karoline z domu Schindler (*tamże)), **dzieci: I/1** Hugo (*5.04.1872, ~8.04, chrzestni: Karl Abicht i Heinrich Volkmer, szlifierze szkła w Bobrownikach, †11.07.1872, puchlina, □13.07), **I/2** Max (*4.12.1873, ~8.12, chrzestny: Karoline, żona Heinricha Volkmera, szlifierza szkła), **jego żona chrzestna u:** Josepha Simona, mieszkanka w Domaradowie (10.11.1872).

Źr.: AA, 655h, 655u, 656f.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 15.

GREGAREK, Fritz, budowniczy blaszanych instrumentów dętych w Zieleńcu.

Zgłasza 3.07.1937 †Otmara Gregarka, kat., kierowcy we Wrocławiu, ul. Gajowicka 40.

Źr.: USC Wroc., Wrocław IV †1937, nr 709.

GRIMM, August, szlifierz szkła w Zieleńcu, **rodzice:** August (†przed 22.05.1934), rolnik tamże, Pauline z domu Hoffmann (*tamże), żona: **I** Elisabeth (*Oleśnice, pow. Rychnov nad Kněžnou, rodzice: Karl Ontl, przełożony w Budapeszcie, Gertrud z domu Kreusel (*Szkłarnia)), **dzieci: I/1** Manfred Franz (*22.05.1934, ~3.06).

Źr.: AA, 656d.

GROND (GRUND, GRAND), Anton, malarz, *1767, **zamieszkanie:** 1791 Międzyzylesie, 1792-1818 Duszniki (malarz i mieszcz.), **ojciec:** Ignaz, budowniczy instrumentów muzycznych i mieszcz. w Międzyzylesiu, żona: **I** ∞15.02.1792 Anna Maria (*1764 Stara Łomnica), gospodyni u Ignaza Benarera, król. pruskiego kanonika, inspektora szkolnego i proboszcza miejskiego, córka Johanna Klara, chłopca i ławnika sądowego w Starej Łomnicy, **dzieci: I/1** Beata Mariana Theresia (*24.04.1795, ~26.04), **I/2** Agatha Marianna Ludmilla (*1.04.1797, ~4.04), **I/3** Amalia Theresia Klara (*21.11.1798, ~24.11), **I/4/5** Anton Ignatius Joseph i Anna Maria Ludmilla (*26.05.1800, ~27.05), **I/6** Walburgis Ludmilla Maria (*23.03.1802, ~26.03), **I/7** Aloysia Barbara (*4.09.1803, ~6.09), **świadek na ślubie:** Ignatza Marwana, mistrza krawieckiego, mieszcz. i wdowca (8.02.1803), **chrzestny u:** Friedricha Schwarza, sługi u majora v. Plomitz w oddziale inwalidów w pułku v. Favrat (2.05.1796), **jego dzieci chrzestnymi u: I/4:** Ignaza Kleineisena, mistrza bednarskiego i mieszcz. (18.10.1816), **jego żona chrzestna u:** Ignaza Tauza (†przed 9.05.1792), tkacza i mieszcz. (9.05.1792) w Dusznikach.

Funkcje: 1809 rajca bez pensji w Dusznikach, potem do 1818 skarbnik i rajca, potem inspektor zbioru map w król. ministerium wojny w Berlinie.

Dzieła: 1791: wymalowanie kościoła rzymskokat. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, **1800:** *Podniesienie szczątków św. Jadwigi*, Trzebnica, kaplica św. Jadwigi, fundatorka: opatka Dominika v. Giller, 1934 restaurowany i częściowo zamalowany, malowidła kaplicy tamże, restauracje: 1937 i 1972 (K. Pustelnik, zleceniodawca:

ss. Boromeuszki w Trzebnicy), **1801**: *Zamek Homole*, rysunek; autor następujących grafik (rysunek, miedzioryty i iluminacja): *Duszniki*, 8 x 11 ½ cali, cena (wersja iluminowana) 3 reńskich, bez iluminacji 10 gr srebrnych, *Zamek Homole*, 6 ½ x 9 cali, cena (wersja Iluminowana) 1 reński 10 gr srebrnych, czarno lawinowany 12 gr srebrnych, *Szczeliniec Wielki*, 6 ½ x 9 cali, cena (wersja iluminowana) 1 reński 10 gr, ceny z 1803 roku; mapy reliefowe okolic Dusznik, jego dzieła wzorami dla miedziorytów A.A. Wilhelma Santera, miedziorytnika.

1. Anton Grond, *Podnoszenie szczątków św. Jadwigi Śląskiej*, Trzebnica, Bazylika św. św. Jadwigi i Bartłomieja, kaplica św. Jana, fresk, 1800. Fot. Ewa Grochowska

Źr.: AA, 655c, 655d, 655o, A. P. Wroc., a. m. Świdnicy 748, s. 217.

Lit.: *Blottner, Vom alten Schloß Hummel, oder Humole*, „Schlesische Provinzialblätter” 1802, t. 35, s. 137; tamże, 1803, t. 37, s. 31n.; tamże, 1809, t. 49, s. 317; tamże, 1818, t. 67, s. 361; „Amts-Blatt der Königlichen Breslauschen Regierung” 1812, s. 205; P. Knoetel, *Versuch einer Kunstgeschichte der Grafschaft Glatz*, „Vierteljahrsschrift für Geschichte und Heimatkunde der Grafschaft Glatz” 1888, t. 8, s. 310; *Prace konserwatorskie na terenie województwa wrocławskiego w latach 1969-1973*, Wrocław 1976, s. 112; A. Kiełbasa, *Trzebnica*, Trzebnica 1987, s. 14; tenże, *Trzebnica*, Wrocław 2002, s. 5, 15; R. Grzelakowski, *Duszniki Zdrój. Okruchy historii*, Duszniki Zdrój 2005, s. 21; A. Jezierska, *Ikonoografia barokowego opactwa cystersów w Lubiążu* [w:] *Opactwo cysterskie w Lubiążu i artyści*, pod red. A. Koziela, Wrocław 2008, s. 393, 395; R. Sachs, D. Błaszczyk, U. Ososko, *Leksykon artystów plastyków i twórców rzemiosła artystycznego Śląska*, t. 29, Wrocław 2010, s. 193.

GROSS, August, rzeźbiarz i mistrz kamieniarski, *1873/1874, †17.01.1914 gruźlica, □21.01, **zamieszkanie**: 1900 Chocieszów, 1904-1914 Duszniki, **rodzice**: Wendelin (†przed 16.12.1908), kamieniarz w Chocieszowie, Maria z domu Feige (*tamże), żona: **I** ∞23.05.1903 Karoline (*Javorník, kraj ołomuniecki, rodzice: August Grüger (†przed 16.12.1908), chałupnik w Łęczycach, Karoline z domu Kahlert (*Jarków)), **dzieci**: **I/1**) Anna Margaretha (*5.09.1900, ~9.09, ∞30.05.1931 Berlin, kościół św. Pawła, Emil Pczyginsky, kat., pracownik) **I/2**) Richard Ewald (*16.12.1908, ~26.12, chrzestny: Eduard Gross, rzeźbiarz w Wambierzycach), **I/3**) Maria, **I/4**) Elfriede (mąż: August Franke, mistrz kamieniarski w Dusznikach (rodzice: August (†przed 18.07.1929), mistrz stolarski w Wojborzu, Theresia z domu Exner (*Domaszków)), dzieci: a) Joachim August (*18.07.1929, ~4.08)), b) Georg Helmut (*1.06.1931, ~14.06, chrzestny: Alfons Hoffmann, sztukator w Kłodzku), **chrzestny u**: Antona Hanischa, murarza w Łęczycach (28.02.1904, 25.06.1905, 1.11.1906), **jego dzieci chrzestnymi u**: **I/3**: Paula Schmidta, szlifierza szkła w Görlitz, ul. Wallstr. 30 (26.06.1921).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, †1882nn., AA, 655k, 655l, 657b, 657c.

GROß, August, mistrz szlifierz szkła, †przed 7.11.1906, **rodzice**: Anton, chałupnik w Ocieszowie, Hedwig z domu Winkler (*tamże), żona: **I**) Anna (rodzice: Anton Prause, kamieniarz w Szczytnej, Katharina z domu Hoffmann (*Olešnice, pow. Rychnov nad Kněžnou)), **dzieci**: **I/1**) Anselma (*1.03.1885, ~8.03, chrzestni: Maria, żona Johanna Lustiga, szlifierza szkła w Borku, Julius Matiska, szlifierz szkła w Szczytnej, mężowie: **I**) Hubert Pischel (†przed 29.01.1912), mistrz szlifierz szkła w Dusznikach (rodzice: August, inwalida w Łęczycach, Anna z domu Pohl (*tamże, dzieci: **I/a**) Hubert (*7.11.1906, ~18.11), **I/b**) Anselma (*28.05.1908, ~7.06., chrzestna: Angela, żona Pischela, kamieniarza w Łęczycach), **I/c**) Bruno (*11.07.1909, ~25.07), **I/d**) Gertrud (*1.09.1910, ~8.09, chrzestna: Angela, żona Pischela, kamieniarza w Łęczycach), **I/e**) Richard (*29.01.1912, ~6.02)), **II**) ∞16.06.1917 Szczytna, Oskar Exner, szlifierz szkła tamże)), **chrzestny u**: Augusta Martinetza, pomocnika domowego w Dusznikach (24.07.1887), Franza Großa, mistrza szewskiego tamże (30.08.1894, 14.02.1897).

Źr.: AA, 655i, 655j, 655k, 655l.

Lit.: R. Sachs, op. cit., s. 572, 670.

GROSS, Florian, kamieniarz w Dusznikach-Kamieniołom, †przed 18.04.1829, żona: Anna Maria z domu Herrmann (*1749 Dzikowiec, †18.04.1829, starość, □21.04).

Źr.: AA, 655t.

GROß, Richard, mistrz szlifierz szkła, **zamieszkanie**: 1924 Ocieszów, 1927 Szczytna, 1937 Duszniki, **chrzestny u**: Franza Grossa, szlifierza szkła w Złotnie (9.06.1924), Heinricha Sucka, kontrolera szkła w Złotnie (17.07.1927, razem ze swoją żoną), Augusta Franke, mistrza kamieniarskiego w Dusznikach (7.02.1937).
Źr.: AA, 655l.

GROß, Wilhelm, mistrz szlifierz szkła, **zamieszkanie**: 1927-1942 Złotno, 1944/1945 Duszniki (1945 właściciel szlifierni), żona: **I**) Antonia z domu Bartsch (*Brzezica, pow. strzeliń., **dzieci**: **I/1**) Christa Marta Maria (*8.02.1925 Szczytna), uczennica rolnicza w Dusznikach, ∞3.06.1944 Erich Heinz Prautzsch (*27.12.1920 Drezno, ew., rodzice: Oswith, urzędnik, Ludmilla z domu Fischer (*tamże), technik budowlany i sierżant tamże, 1945 technik budowlany w Dusznikach, **dzieci**: a) Heiner Winfried (*3.06.1945, ~5.06)), świadek na ślubie: Alfonsa Tautza, żołnierza w Strzelinie (22.02.1941), Gerharda Großa (*Szczytna), wachmistrza żandarmerii w Blomberg, pow. Lippe (10.05.1941), **chrzestny u**: Heinricha Sucka, kontrolera szkła w Złotnie (17.07.1927), Richarda Tautza, pomocnika szlifierza szkła w Szczytnej lub robotnika sieci komunikacyjnej w Złotnie (26.05.1929, 12.04.1936, 29.08.1937 lub 1.10.1939, 26.04.1942), Alfonsa Tautza, szlifierza szkła tamże (26.12.1941).

Źr.: rzymskokat. paraf. św. św. Piotra i Pawła w Dusznikach, ~1938nn, †1882nn., AA, 655l.

GROß, Wilhelm, mistrz szlifierz szkła, †przed 5.1.1941 Szklarnia, **zamieszkanie**: 1876 Duszniki, 1884 Lasówka, 1896 Szklarnia, 1897 Łężyce, żona: **I**) Albertine z domu Beuchel (*Witów, †przed 5.1.1941 Szklarnia), **dzieci**: **I/1**) Bertha (mąż: Anton Hoffmann, mistrz rzeźniczy w Dusznikach (rodzice: Anton, mistrz rzeźniczy tamże, Karoline z domu Grosser (*Bielawa, pow. dzierz.), **dzieci**: a) Margaretha Maria (*13.02.1896, ~16.02, ∞30.12.1919 Ścinawka Dolna, Albrecht Werner, nauczyciel), **I/2**) Paul, szlifierz szkła w Szklarni (∞17.03.1901 w szpitalu w Szczytnej Martha (rodzice: Klemens Rösner (†przed 1.07.1897), cieśla w Podgórzu, Karoline z domu Pittarsch (*Dusznik-Zdrój-Hordis)), **dzieci**: a) Paul Rudolf (*1.07.1907, ~5.07)), **I/3**) Anna (*24.07.1864 Szklarnia, †5.01.1941 Wrocław-Pracze Odrzańskie, dom opieki, rak macicy i starość, kat., ∞19.05.1902 Szczytna, Franz Gottschlich (†przed 5.01.1941 Ścinawka Górna), ochroniarz), **chrzestny u**: Eduarda Krause, opiekuna maszyn w Podgórzynie (29.06.1863), Augusta Veita, sierżanta policji w Dusznikach (9.07.1876), Wilhelma Dintera, ogrodnika polnego w Złotnie (20.01.1884), Ericha Henkla, stolarza wykonywującego wzory w Jaskowej Górnej (30.10.1938), **jego żona chrzestna u**: Eduarda Krausego, szyfciarza (2.07.1861).

Źr.: AA, 655i, 655g, USC Wroc., Wrocław VII, †1941, nr 6.

GUBE, Siegfried, grawer szkła, **chrzestny u**: Huberta Nentwiga, pracownik tartaku w Podgórzynie (27.12.1831).

Źr.: AA, 655e.